

ДАЛІ ДЖАЗУ

на абласным
свяце-конкурсе

2 “Пружанскі блюз”



ЦІ ЁСЦЬ
У ВАШЫМ ГОРАДЗЕ
БЯЗДОМНЫЯ ЛЮДЗІ?

3 Адказваюць
жыхары г. Івацэвічы

ПЕРАЛІЧАЦЬ
УСІХ!

14 Развагі
да перапісу
насельніцтва



Выдавец УП “Газета для вас”

Выдаецца са студзеня 1997 года на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — адзін раз на тыдзень

ГАЗЕТА ДЛЯ ВАС

ІВАЦЭВІЧЫ-БЯРЭЗА-ПРУЖАНЫ-ДРАГІЧЫН
(Брэсцкая вобласць)

№ 42 (720)

16 кастрычніка 2009 г., пятніца

Кошт свабодны
(у розніцу)



НЕ БЫЦЬ РАЎНАДУШНЫМ...

17 кастрычніка — Міжнародны дзень барацьбы за ліквідацыю галечы

У свеце гэты дзень адзначаецца з 1987 года, калі сто тысяч праваабаронцаў з некалькіх краін сабраліся ў Парыжы на плошчы П'яра-Малі лозунг айца Жозэфа Урэшыні: “Там, дзе чалавек вымушаны жыць у галечы, парушаюцца правы чалавека. Аб'яднацца ў барацьбе за павагу гэтых правоў ёсць свяшчэнны доўг кожнага”.

У 1992 годзе Арганізацыя Аб'яднаных Нацый афіцыйна рэзалюцыяй аб'явіла гэты дзень Міжнародным. З таго часу ён адзначаецца штогод.

Падставы для адзначэння гэтага дня, нягледзячы на шпакі навукова-тэхнічны прагрэс сучаснага свету, вельмі важкія. Як сведчыць статыстыка, напрыклад, 2005 года, у свеце за гэты год штотдзённа ад галечы паміралі 30 тысяч дзяцей (!). 2,5 мільярда чалавек пражывалі менш чым на два долары ў дзень, а 2,6 мільярда чалавек не мелі магчымасці карыстацца... каналізацыяй. Трэба адзначыць, што беднасць прысутнічае нават у багатых краінах Заходняга свету. Часам галечы і багацце нават існуюць побач, з'яўляючыся кантрастным напамінам пра праблему свету. А паспяховасць палітыкі кожнай дзяржавы ацэньваецца, у першую чаргу, узроўнем жыцця яе грамадзян.

У Дэкларацыі тысячагоддзя, прынятай кіраўнікамі 147 краін свету, уключаючы і Беларусь, на Саміце тысячагоддзя ў 2000 годзе, міжнародная супольнасць паставіла перад сабой шэраг мэтай у галіне чалавечага развіцця, у тым ліку скарачэння напалову да 2015 года долю людзей, якія пражываюць ва ўмовах крайняй беднасці.

І хаця ў нашым жыцці ўсё здаецца паспяховым, трэба памятаць, што праблема беднасці не абыхла ніводнай дзяржавы,

якой бы яна магутнай не здавалася.

У такіх умовах вельмі важнай з'яўляецца роля дабрачынных арганізацый, якія праяўляюць салідарнасць да агульначалавечых праблем. І вельмі значны ўклад у гуманітарную дапамогу ўносіць Міжнародны Камітэт Чырвонага Крыжа. Дзейнічае такая арганізацыя і ў нашым рэгіёне.

Івацэвіцкая раённая арганізацыя Чырвонага Крыжа перыядычна займаецца гуманітарнай, дабрачыннай дзейнасцю, якая скіравана на аказанне дапамогі сацыяльна абяздоленым жыхарам.

Як расказала нам кіраўнік Івацэвіцкай арганізацыі Чырвонага Крыжа Ганна Мікалаеўна Зубкоўская, за прайшоўшы перыяд 2009 года 75 чалавек атрымалі прадуктовыя наборы. Як правіла, гэта людзі, чый даход не перавышае бюджэту пражытачнага мінімуму. Акрамя таго, гуманітарная дапамога аказваецца ў выглядзе адзення. А нядаўна раённы Чырвоны Крыж выдзяляў пэўную дапамогу і пагарэлым з Падстарыні.

Зразумела, што праца Чырвонага Крыжа была б немагчымай без дапамогі людзей, неаб'яўчаных да грамадскіх праблем. Вялікую дапамогу дабрачыннай дзейнасці ў нашым раёне аказваюць партнёрскія арганізацыі Чырвонага Крыжа Швейцарыі і Даніі, а таксама мясцовыя ахвя-



Багацце і беднасць у нашым свеце існуюць побач.

радаўцы. Гэта, нядаўна на 300 тысяч рублёў была аказана дапамога дзіцячаму сацыяльнаму прытулку Івацэвіцкага раёна. І, як расказала Ганна Мікалаеўна, да гэтай дапамогі спрычынілася Валянціна Казіміраўна Талочка і прыватная фірма “КасКомп-Сервіс”.

Вядома, што добрая справа заўсёды адгукнецца таму, хто яе робіць. Такія арганізацыі, як Чырвоны Крыж, заклікаюць не заставацца раўнадушнымі да чужой бяды, да грамадскіх праблем. А дапамагчы тут можа кожны, проста будзьце салідарнымі са сваімі бліжнімі.

Каб дапамагчы добрай справе, вы можаце проста звярнуцца ў мясцовую арганізацыю Чырвонага Крыжа. І паверце, ваша дапамога камусці будзе вельмі патрэбна.

Павел
ДАЙЛІД.

г. Івацэвічы.

г. Ивацевичи, ул. Советская, 9

Мебель РБ
BlackREDWHITE

КОРПУСНАЯ МЕБЕЛЬ

- шкафы
- спальни
- детские
- комоды
- прихожие

РАССРОЧКА

Тел. 8-(01645) 2-08-00

КНА
SALAMANDER
СЕРТИФИКАТ КАЧЕСТВА
НЕМЕЦКАЯ КОМПЛЕКТАЦИЯ
ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ПОДХОД
ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОНСУЛЬТАЦИЯ

ДВЕРИ ПВХ
ТЕПЛЫЕ БАЛКОНЫ
МОСКИТНЫЕ СЕТКИ

МТС. 8-029-723-47-33
VEL. 8-029-126-48-17

ОЩУЩЕНИЕ ДОМА-ОЩУЩЕНИЕ КОМФОРТА

Свид. № 200425537 от 18.08.2000 г.
Ивацэвіцкім РІК УНН 290344728

ЧПТУП “Манітоба”

Выполним
наружную
и внутреннюю отделку
в г. Ивацевичи
Благоустройство
Кровля.
(лицензия)
Термошуба.

Требуются на работу
отделочники.
Тел. 8-029-791-86-93
8-(01645) 2-71-49

УНН 290482807

ДАЛІ ДЖАЗУ

на конкурсе “Пружанскі блюз”

ПРУЖАНЫ. Першае адкрытае абласное свята-конкурс эстрадна-джазавай музыкі “Пружанскі блюз” прайшоў 10—11 кастрычніка ў Пружанах. У ім узялі ўдзел 21 калектыв з трох абласцей Беларусі (Мінскай, Гродзенскай, Брэсцкай), горада Мінска, а таксама з Украіны і Польшчы.

Пружаны выбраны месцам правядзення дадзенага свята-конкурсу невыпадкова. Тут склаліся добрыя эстрадна-джазавыя традыцыі, у прыватнасці, у студзені 2001 года быў арганізаваны першы раённы фестываль эстрадна-джазавай музыкі. Пазней былі праведзены яшчэ тры такія фестывалі, апошні — у 2006 годзе.

Фестываль, кола ўдзельнікаў якога з кожным разам становілася ўсё шырэйшым, стаў выходзіць за існуючыя рамкі. У сувязі з гэтым у канцы 2008 года ўпраўленнем культуры аблвыканкама было прынята рашэнне надаць дадзенаму мерапрыемству статус абласнога і правесці абласное свята-конкурс эстрадна-джазавай музыкі “Пружанскі блюз”.

Самадзейныя калектывы

вы выступілі ў такіх намінацыях, як эстрадныя аркестры, інструментальныя ансамблі, вакальныя ансамблі, салісты-вакалісты.

Апрача канкурсантаў, у “Пружанскім блюзе” ўзялі ўдзел госці — канцэртны аркестр Гродзенскай абласной філармоніі, Пінскі гарадскі духавы аркестр, эстрадна-духовы аркестр Гродзенскага абласнога ўпраўлення МНС, джазавы ансамбль з горада Суwalk (Польшча), калектыв “Дыксленд” з горада Ківерцы (Украіна).

У намінацыі “Самадзейныя аркестры” першае месца атрымаў аркестр “Бігбэнд” Баранавіцкага дзяржаўнага музычнага вучылішча. Перамогу ў намінацыі “Вакальныя ансамблі” таксама атрымаў баранавіцкі ансамбль — “Фрагмент-бэнд” Баранавіцкага



Васіль СНАПКО.

Віртуозы джаза падчас конкурсу ў Пружанах.

ГДК. А ў сольным выкананні пераможцай стала Юлія Русецкая з Чарнаўчыц Брэсцкага раёна.

Усе лаўрэаты і дыпламанты “Пружанскага блюза” атрымалі падарункі. Арганізатарамі абласнога свята-конкурсу эстрадна-джазавай музыкі “Пружанскі блюз” з’яўляюцца ўпраўленне культуры Брэсцкага аблвыканкама, Пружанскі райвыканкам і

грамадская арганізацыя “Беларуская асацыяцыя духовых аркестраў і ансамбляў”. Мэта мерапрыемства — павышэнне мастацкага і выканальніцкага ўзроўню эстрадных калектываў вобласці, пошук талентаў, а таксама папулярызацыя і садзейнічанне развіццю эстрадна-джазавага мастацтва ў рэгіёне.

Ларыса ШЫГАНABA.

Уклад мізэрны

ПРУЖАНЫ. Па інфармацыі Фонда сацыяльнай абароны насельніцтва, штомесячная сума паступленняў ад 770 зарэгістраваных у Пружанскім раёне індывідуальных прадпрыемстваў складае 20–25 мільёнаў рублёў.

У агульнай скаронцы яна займае ўсяго 0,6%. Аднак знаходзіцца асобой, якія дапускаюць запасы чанасці ў выпадку такога мізэру. У раёне шасцёра парушальнікаў заканадаўства, пляцяжы якіх спяганяюцца з дапамогай Гаспа-

дарчага суда, які задаволіў ужо пяць іскаў на суму 1,7 мільёна рублёў, а таксама пракурaturы, інспекцыі па падатках і зборах або камісіі райвыканкама па неплацяжках.

Васіль СНАПКО.

Волонтеры — детям

БЕРЕЗА. Отряд волонтеров США №1 города уже не раз бывал в гостях у ребят из детского социального приюта. Вот и недавно состоялась еще одна такая встреча.

Вместе с руководителем отряда, учительницей истории Г. М. Рутч, волонтеры провели спортивно-игровую программу с воспитанниками приюта. Ребята играли, пели песни, рассказывали стихи и отгадывали загадки. Весело прошли многочисленные спортивные конкурсы. Все вместе рисовали на асфальте любимых сказочных героев. Не обошлось и без подарков — волонтеры вручили детским тетради, карандаши, ручки, раскраски. Все это было собрано в ходе районной акции “Карандаш”, организованной районной орга-

низацией БРСМ. 3 октября волонтеры вновь посетили приют. На этот раз они пришли вместе с ребятами, которые стоят на учете в инспекции по делам несовершеннолетних. Все вместе ребята приняли участие в программе “Ты живешь в Беларуси”, которая включала в себя интересные викторины, изготовление поделок из природного материала, песни и игры. Мальчишки из 6 кадетского класса принесли подарки — собранные ими мягкие игрушки.

Светлана БРЕНКОВИЧ.

Збіў і пакінуў

ПРУЖАНЫ. Супрацоўнікамі міліцыі быў затрыманы падзіль, які сёмага кастрычніка ўчыў даражна-транспартнае здарэнне на вуліцы Леніна.

У выніку аварыі пацярпеў вельспедыст, які атрымаў цяжкія траўмы, што можа стаць прычынай інваліднасці. Вадзіцель не стаў аказваць дапамогу пацярпеламу, а ўцёк з месца здарэння. Цяпер на яго узбуджана крымінальная справа па арт. 159 (па-

кіданне ў небяспечы) і 317 (кіраванне ў нецвярзым стане), адпаведна з якімі яму пагражае пакаранне ў выглядзе пазбавлення волі на тэрмін да трох гадоў.

Васіль АСПЕНКА, начальнік Пружанскага АДАІ.

Дзікі на дарозе

У БАРАНАВІЦКІМ раёне ў мінулыя выхадныя зафіксаваны тры наезды на дзікоў, якія раптоўна з’явіліся на дарозе.

10 кастрычніка непадалёк ад вёскі Лясная пад колы аўтамабіля “Форд” трапіў дзік, які перабыў дарогу. 11 кастрычніка на аўтадарозе на адлегласці чатырох кіламетраў ад Баранавічаў вадзіцель аўтамабіля “Дэу” таксама не змог пазбегнуць наезду на жывёліну. У той жа дзень на 203-м км трасы Брэст — Мінск — мяжа РФ на дзіка наехаў “Мерседэс”.

У двух першых выпад-

ках жывёлы загінулі на месцы. Дзік, з якім сутыкнуўся “Мерседэс”, уцёк.

Усе тры аўтамабілі атрымалі механічныя пашкоджанні, вадзіцелі і пасажыры не пацярпелі.

З пачатку года ў Брэсцкай вобласці ў выніку наезду на дзікіх жывёл, якія раптоўна з’явіліся на дарозе, адбылося тры ДТЗ з чатырма пацярпелымі.

Ларыса ШЫГАНABA.

Жизнь сложна...

БЕРЕЗА. Беларусь — третья страна в мире после России и Литвы по количеству самоубийств. Суициды на сегодняшний день являются крупнейшей мировой проблемой, которая ежегодно уносит из жизни около миллиона человек.

Статистика показывает, что наибольшее количество суицидов приходится на мужчин 40-летнего возраста. Самоубийств среди сельского населения в два раза больше, чем среди городского. В Березовском районе в прошлом году совершено 18 суицидов, с начала этого года — 10. Уч-

тывая серьезную актуальность проблемы, в районе работают социально-психологические службы и телефон доверия. Проводятся профилактические мероприятия среди подростков. Возможно, ситуация изменится в положительную сторону.

Светлана БРЕНКОВИЧ.

“Бізнес-план”

ІВАЦЭВІЧЫ. 9 кастрычніка следчым аддзяленнем Івацэвіцкага РАУС узбуджана крымінальная справа ў адносінах да непрацуючай жыхаркі в. Аброва, 1969 года нараджэння, раней судзімай за кражу.

7 кастрычніка ў 21.00 гэтая жанчына была затрымана ў двары свайго дома падчас рэалізацыі непрацуючаму жыхару г. Івацэвічы, 1979 года нараджэння, 400,14 грама высушанай марыхуаны. Падчас агляду яе дома супрацоўнікамі міліцыі было знойдзена яшчэ 325,95 грама марыхуаны.

Дарэчы, звычайна ў гэ-

такіх інфармацыйных фігуруе слова “непрацуючы”. Навошта працаваць, калі тут разгортваюцца гэтакі “бізнес” — гандаль здаровым людзям. А марыхуана, яна ж канапля, яшчэ наркаманама называецца “план”. Дык вось у гэтай жанчыне з Аброва “накрыўся” яе “бізнес-план”.

Павел ДАЙЛІД.

Дети мира

БЕРЕЗА. Второй год подряд в нашей стране проходит акция “Дети мира”, организованная Белорусским фондом мира. Принимает в ней участие и Березовский район.

Суть ее в том, что дети, родившиеся 21 сентября, в День мира, получают именнные сертификаты “Дитя мира” и памятные подарки. В прошлом году в нашем районе родился один ребенок, а в этом — три. Двоих из них уже поздравили представители районной организации Белорусского фонда мира и районные власти. В семье Юлии Миневич и Николая

Гончаревича родился мальчик, которого в честь Дня мира назвали Мирославом. Кроме новорожденного, в семье уже есть две сестрички. В семье Ольги и Александра Бунько на свет появилась третья доченька Ульяна. Третий рожденный в этот день малыш вместе с мамой еще в больнице.

Светлана БРЕНКОВИЧ.

Фотовыставка Карнелиуша Консэка

БЕРЕЗА. Уже во второй раз жители Березовщины и гости города смогли познакомиться с творчеством польского фотографа, фотокорреспондента журнала “Диалог” Карнелиуша Консэка.

Тема новой выставки “Крыніца жыцця і любові — сям’я” говорит сама за себя — на ней представлены фотографии, на которых запечатлены различные моменты семейных обрядов, традиций, бытовых сцен. К. Консэк родился в Польше в 1962 году. Принял монашество в ордене Миссионеров Божьего Слова. Закончил

студию полиграфии в Варшаве по специальности “технический редактор, фотограф”. Фотографией интересуется с того момента, когда получил в подарок от отца фотоаппарат. В своих работах старается показывать то чудо и красоту, которые мы, порой, не замечаем.

Светлана БРЕНКОВИЧ.

Пабылі трактарыстамі...

У ПРУЖАНСКІМ раёне распачата крымінальная справа ў дачыненні да двух мясцовых жыхароў за крадзеж трактароў.

8 кастрычніка ў міліцыю звярнуўся дырэктар аднаго з мясцовых сельгаспрадпрыемстваў з заявай аб тым, што ноччу невядомыя з тэрыторыі майстэрняў у вёсцы Хорава выкралі два трактары: “МТЗ-82” (1998 года выпуску) і “МТЗ-1221” (2006 года выпуску).

Па гэтым факце следчым аддзяленнем Пружанскага РАУС была распачата крымінальная справа па ч. 2 арт. 214 (выкраданне транспартнага сродку або маламернага воднага судна) Крымінальнага кодэкса.

У той жа дзень следча-аператыўнай групай трактары былі знойдзеныя. Устаноўлена, што дадзены сельгасэхніку ноччу 8 кастрычніка выкралі 18-гадовы непрацуючы жы-

хар вёскі Скорцы і 19-гадовы жыхар вёскі Наскі — звяршыць адной з мясцовых арганізацый.

Паводле звестак следства, маладыя людзі, якія знаходзіліся ў стане алкагольнага ап’янення, вырашылі пакатацца на трактары і выкралі “МТЗ-82”. Пры выяздзе з тэрыторыі яны пашкодзілі яго. Трактар залгуч недалёка ад майстэрняў — на аўтадарозе паблізу вёскі Барновічы.

Пасля гэтага маладыя людзі звярнуліся і выкралі трактар “МТЗ-1221”, які пазней кінулі на аўтадарозе паблізу вёскі Піняны (прыкладна 5 км ад майстэрняў). З угоншчыкаў, раней судзімых за крадзяжы, узята падпіска аб нявыездзе.

Ларыса ШЫГАНABA.

Укралі матацыкл

ДРАГІЧЫН. 10 кастрычніка следчым аддзяленнем Драгачынскага РАУС узбуджана крымінальная справа па заяве жыхара г. Брэста, 1958 года нараджэння.

Мужчына заявіў аб крадзе матацыкла “Іж-Юпітер-3” з калёскай, 1974 года выпуска, з хлява ў двары дома ў в. Татаровічы невядомым у перыяд з 4 па 7 кастрычніка.

Міліцыя выявіла, што гэтую кражу, сарваўшы навясны замок з хлява, учынілі тры непаўналетнія жыхары г. п. Антопаль і в. Губерня.

Павел ДАЙЛІД.

Адкуль машына?

ПРУЖАНЫ. Нядаўна жыхар Бярозаўскага раёна прыехаў у в. Клепачы з мэтай продажу свайго аўтамабіля мясцоваму жыхару.

Падчас афармлення дакументаў высветлілася, што машына знаходзіцца ў вышукі. Дарэчы, і сам уладальнік гэта добра ведаў, але ўсё-такі выра-

шыў рызыкнуць і прадаць “чорнае” аўто. Зараз устанавляецца, якім чынам да жыхара Бярозаўшчыны трапіў гэты аўтамабіль.

Васіль СНАПКО.

Розгалас

ТАНЕЦ — ЭТО ЭХО МУЗЫКИ

Из опыта ансамбля “Журавінка”

Более 30 лет назад в огнях Березовской ГРЭС вспыхнула удивительно яркая, не гаснущая до сих пор искра — ансамбль народного танца “Журавінка”. Ансамбль, в котором выступают 120 танцоров в возрасте от 5 до 16-17 лет, в разные годы представлял Беларусь на различных фестивалях в Польше, Австрии, Украине, России, Прибалтике, Молдове, Болгарии, Финляндии.

Интересный факт: когда составляется культурная программа “Да-жынак” любого уровня, “Журавінку” автоматически включают в список выступающих. Ансамбль 28 раз подтверждал звание образцового, в советские годы удостоен премии Ленинского комсомола. Так что действительно есть кем гордиться жителям Белоозерска!

В небольшом городе каждая семья прямо или косвенно связана с электростанцией. Извечный вопрос: “Куда пойти, куда податься?” — возник уже тогда, когда город стал строиться и развиваться. Школьникам идти было откровенно некуда — театров, сами понимаете, тут не открывали. Правда, энергетики построили Дворец культуры. Но в него местная молодежь попасть особо не стремилась — скукота там царяла страшная. Ну, разве что танцы по выходным были небольшой альтернативой сомнительным

уличным “развлечением”...

Так продолжалось до тех пор, пока в Белоозерск не приехала выпускница Гродненского культпросветучилища Елена Быкович. Приехала и заявила администрации ГРЭС: “Дайте возможность создать для детей танцевальный коллектив, и никто больше не назовет Белоозерск бандитским городом”. Ее условия выполнили — дали деньги на создание “Журавінкі”...

Поначалу Елене Николаевне было очень тяжело. Из-за нехватки средств приходилось несколько месяцев работать без аккомпаниатора, со слезами выбивать деньги на костюмы. Был случай, когда “Журавінку” не взяли на престижный конкурс в Брест как раз из-за отсутствия костюмов.

Вот тогда Елена Николаевна и решила во что бы то ни стало сделать “Журавінку” коллективом с таким именем, перед которым с легкостью открывались бы любые

Светлана БРЕНКОВИЧ



Танцует “Журавінка”.

двери. Этого можно было достичь только большим трудом, изнурительными репетициями. Чтобы дети в добровольном порядке согласились пойти на это, от руководителя ансамбля требовался огромный талант. У Елены Николаевны, как выяснилось, талант был. И сегодня “Журавінка” танцует в костюмах от мастеров минского оперного театра.

Любопытно, что из 120 юных танцоров “Журавінкі” 50 — мальчики. И это не случайно. Елена Николаевна говорит, что, по большому счету, именно ради мальчишек и создавался ансамбль.

За 32 года через “Жу-

равінку” прошло более тысячи детей. Мамы приводят их во дворец пятилетними, а забирают уже 16-летними.

В прошлом году Е. Н. Быкович стала президентским стипендиатом, а в день 50-летнего юбилея города энергетиков ей было присвоено звание “Почетный гражданин г. Белоозерска”. Многие ученики-выпускники “Журавінкі” связали свою жизнь с хореографией, став руководителями танцевальных коллективов, а это значит, что все заложенные навыки, традиции еще долго будут жить.

Светлана БРЕНКОВИЧ.
г. Береза.

Думкі ўслых

Нядаўна прыязджаў позна ўвечары ў Івацэвічы да брата. Горад ведаю добра, бываў не раз, таму і сказаў, каб мяне не сустралі. Думаю, нічога, прайдуся крыху. Але потым аб гэтым сваім рашэнні пашкадаваў, бо надта ж цёмныя вуліцы ў Івацэвічах. Нават плошча прываказальна хаваецца ў прыцемках. А тут яшчэ і апівошы нейкія каля начнога магазіна, навязваюцца ў “браты” (не думаю, што з нейкіх

хрысціянскіх матываў), просяць “пару рублёў”. Дзе ж ты ім адмовіш?

Неяк раней чуў, што ў Івацэвічах на прываказальнай плошчы плануецца ўстанавіць камеры відэанаварання. Дык што ж яны ўбачаць, тыя камеры, у прыцемках?

Але затое я ўпаўнены, што Івацэвіцкі раён пера-выканае план па эканоміі энергасурсаў...

Яўген.

г. Баранавічы.

XXX

Пастраляць іх? І дзе ж той славуцы чалавечы гуманізм?

На маю думку, так праблему не вырашыш. Нам патрэбна лепшае заканадаўства па ахове жывёл. Цяпер жа я бачу толькі аблы-якія адсрэзлы бяздомных сабак...

Але што тут гаварыць, мы ж вышэйшыя істоты — ЧАЛАВЕКІ, нам усё можна. Але ці гэта не фашызм?

Наталля.

г. Івацэвічы.

XXX

Шмат разоў сёння вядзецца пра перапіс сельніцтва. І я таксама пра гэта сёе-тое пачытаў у прэсе, у інтэрнеце. І крыху мяне здзіўляе тое, што гэты перапіс не будзе аанімным, там трэба будзе падпісацца сваім прозвішчам. Наколькі я разумею і як кажуць многія

спецыялісты, перапіс каштоўны сваімі агульнымі дадзенымі. Навошта тады там прозвішчы? У большасці краін, дзе праводзіцца перапіс, прозвішча не пытаюць. Я, канешне, не супраць удзелу ў перапісе, але...

Васіль.

г. Івацэвічы.

XXX

Глядзеў па тэлебачанні, як праходзілі грамадскія слуханні наконт пабудовы атамнай электростанцыі ў Астраўцы (Гродзеншчына).

Грамадскія слуханні — гэта значыць улік меркаванняў грамадства па вызначанай праблеме. Вельмі патрэбная справа, каб улады звярталі ўвагу і на грамадскую думку. Але я лічу, што гэтыя грамадскія слуханні праходзілі неяк надта крывадушна. Чаму? Таму што спачатку вырашылі будаваць атамную станцыю, а по-

тым запыталіся аб гэтым у грамадстве. Павінна быць наадварот.

А ўвогуле, я думаю, што такая справа, як будаўніцтва АЭС на нашай шматпакутнай зямлі, павінна вырашацца агульнанацыянальным рэферэндумам, а не загадамі зацікаўленых у праекце чыноўнікаў.

Я б усё ж хацеў, каб меркаванне простых грамадзян па найбольш важных пытаннях улічвалася загалды.

Кастанцін КЛЯЎЧЭНЯ.
Івацэвіцкі раён.

“Эканомія” з мінусамі

Нягледзячы на карныя меры і пастаянныя рэйды па выяўленні парушэнняў у карыстанні электраэнергіі, штогод знаходзяцца асобы, якія мяркуюць “эканомію” на аплаце за электрычнасць. З надыходам халоднага надвор’я, як гаворыць начальнік аддзела збыту энергіі ПЭС Юрий Русецкі, колькасць выпадкаў толькі павялічваецца.

Усяго з пачатку года ў раёне работнікамі Пружанскіх электрасетак пра-

ведзены 52 рэйды, некаторыя — сумесна з праваахоўнымі органамі.

Практычна падчас кожнай правёркі выяўляюцца парушэнні. Гэта — невыкананне дагаворных умоў, правілаў карыстання электраэнергіяй і нават банальныя крадзяжы, асабліва ў прыватным сектары. Усяго за бягучы год складзены 108 пратаколаў, паводле якіх дзяржава недаат-

рымала плацяжы за 122,8 тысячы кілават-гадзін на суму каля 72 мільёнаў рублёў. Тры акты перададзены на разгляд у суд, два — у пракуратуру раёна, 15 — у адміністрацыйную камісію для вызначэння штрафных санкцый.

Васіль ШАПКО.
г. Пружаны.

Ці ёсць у нашым горадзе бяздомныя людзі?

Адказваюць жыхары г. Івацэвічы



НАДЗЕЯ ВАСІЛЬЕВНА: Я не ведаю, ці ёсць у Івацэвічах бяздомныя. Як ім дапамагчы? Мусіць, трэба, каб яны і самі імкнуліся да лепшага жыцця.



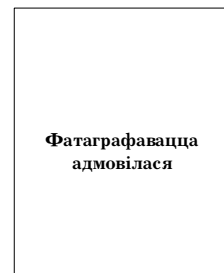
НАТАЛЛЯ: Ёсць такія людзі і ў Івацэвічах, бо часта заўважаю, як яны капаюцца ў сметніках. Трэба, каб яны самі сабе дапамаглі найперш.



ВАЛЯНЦІНА ВАСІЛЬЕВНА: Не ведаю, бяздомныя яны ці не, але бачыла такіх людзей каля сметнікаў. Дапамагаць ім трэба, можа, нейкай работай.



ІГАР: Ёсць бамжы і ў Івацэвічах. А хто ад гэтага застрахаваны? Бывае такое, што і родныя людзі на вуліцу выганяюць, то што тут казаць.



АЛЕНА: Я думаю, што для такіх людзей трэба хача б у кожнай вобласці пабудаваць нейкі недарэгі інтэрнат, каб яны там маглі жыць.



НАТАЛЛЯ: Канешне, ёсць, але не свае мясцовыя, дык аднекуль прыедуць у пошуках лепшай долі. Часта даводзіцца бачыць іх на вакзале.

У народ хадзіў Павел ДАЙЛІД (фота аўтара).

ЦЭНЫ НА ГАЗ ВЫРАСТАЦЬ

Газпром на саступкі не ідзе

Кіраўнік “Газпрома” Аляксей Мілер заявіў, што цэны на газ для Беларусі будуць павышаныя ў адпаведнасці з кантрактам. Пра гэта старшыня праўлення ААТ “Газпром” паведаміў у інтэрв’ю праграме “Вести” тэлеканала “Россия”.

“Ёсць кантракт, у адпаведнасці з якім прадугледжана пэўнае павышэнне цэны на газ для Беларусі, і трэба выконваць кантракт, трэба працаваць у адпаведнасці з кантрактам... Беларускі бок паставіў падпіс пад гэтым кантрактам. Беларускі бок павінен выконваць свае абавязальствы”, — сказаў кіраўнік “Газпрома”.

На мінулым тыдні першы намеснік прэм’ер-міністра Беларусі Уладзімір Сямашка паведаміў, што Мінск выдэ-

перамовы з “Газпромам”, каб пазбегнуць “усплёску цэны” на газ у 2010 годзе. Паводле слоў Сямашкі, прэм’ер-міністр Сяргей Сідорскі даручыў міністру энергетыкі Аляксандру Азярцу правесці перамовы з “Газпромам” з улікам форс-мажорных акалічэнняў, звязаных з крызісам.

Як паведамлялася раней, праект бюджэту Беларусі на 2010 год фарміраваны зыходзячы з прагнозу сярэднегадавой цэны на газ у памеры 166 долараў за тысячу кубаметраў



Аляксей Мілер.

(цяпер — 115 долараў). “Газпром” таксама патрабуе, каб да канца года Беларусь ліквідавала запасы газа.

7 верасня на сустрэчы

з прэзідэнтам Дзмітрыем Мядзведзевым кіраўнік “Газпрома” Аляксей Мілер паведаміў, што запасы газа ў Беларусі — каля 200 млн. долараў — сфарміравалася ў пачатку 2009 года. Паводле слоў Міллера, часткова яна была пагашана ў жніўні, але ўсё яшчэ застаецца “вельмі значнай”.

31 снежня 2006 года ААТ “Газпром” і ААТ “Белтрансгаз” падпісалі кантракт на пастаўку і транзіт газу ў 2007—2011 гадах.

З 2011 года Беларусь павінна выйсці на ўзровень цэны на газ, якая забяспечвала б роўную даходнасць з пастаўкамі ў Еўропу.

Еўрасаюз дапаможа?

Еўрасаюз можа выдзеліць Беларусі “некалькі соцень мільянаў еўра” ў рамках праграмы макрафінансавання. Пра гэта журналістам паведаміў намеснік міністра замежных спраў Беларусі Сяргей Алейнік.

“Нашы перамовы знаходзяцца ў дастаткова прасунутай стадыі. Наколькі мы разумеем, Еўракамсія будзе арыентавацца на ацэнкі, зробленыя МВФ”, — сказаў Алейнік.

Паводле яго слоў, беларуская дэлегацыя нядаўна сустрэлася ў Стамбуле з кіраўніцтвам МВФ. “З іх боку гучаць пазітыўныя ацэнкі ходу рэалізацыі праграмы па крэдыце стэнд-бай”, — адзначыў намеснік кіраўніа МЗС Беларусі.

Як паведамілаў БелаПАН, Еўракамсія пакуль не прыняла рашэнне адносна запиту беларускіх уладаў аб выдзяленні краіне макрафінансавай дапамогі. Яна будзе аказана, у прыватнасці, калі

Беларусь выканае пагадненне з Міжнародным валютным фондам аб атрыманні крэдыту стэнд-бай пры наяўнасці дэфіцыту фінансавання, а таксама калі ў ЕС будзе фінансавая магчымасць выдзеліць такія сродкі. Запыт аб макраэканамічнай дапамозе беларускі ўлады накіравалі ў канцы чэрвеня 2009 года.

Макраэканамічная дапамога, якую аказвае ЕС, задумана як дадатковая і выдзяляецца ў сукупнасці з крэдытамі Міжнароднага валютнага фонду або Сусветнага банка. Яна можа быць выдзелена ў выглядзе крэдыту або як безвыплатная дапамога — у залежнасці ад патрэб краіны.

Гандлёвыя надбаўкі адмяняюцца

Пастанова Міністэрства эканомікі № 141 ад 19 жніўня, якая адмяняе абмежаванне гандлёвых надбавак практычна на ўсе віды тавараў, павінна ўвайсці ў сілу 28-29 кастрычніка. Пра гэта паведаміў дырэктар дэпартамента цэнавай палітыкі Мініэканомікі Ігар Фамін 6 кастрычніка на пасяджэнні Бізнес-саюза падпрэміяльнай каў і наймальнікі імя прафесара М. С. Куняўскага.

Пастанова ўносіць змены ў інструкцыю аб парадку фарміравання і прымянення цэн і тарыфаў. Зараз агульная межавая надбаўка на імпартныя тавары не павінна перавышаць 60% да ўзросту кантрактных цэн, мытных плацяжоў і іншых расходаў (не больш за 30% — для імпарцёраў, яшчэ 30% — для аптавага і рознічнага гандлю).

Фамін назваў дакумент яшчэ адным крокам да далейшай лібералізацыі цэнаўтварэння. “Па-першае, было прынята рашэнне адпусціць на свабоду гандлёвыя надбаўкі па ўсіх відах прадукцыі, за выключэннем 50 таварных груп. Мы бачым, што сітуацыя вельмі няпростая. Ёсць пытанні з рэалізацыяй (прадукцыі) — БелаПАН), і ў гэтай сітуацыі

цэнаўтварэнне не павінна служыць тормазаю”, — растлумачыў прадстаўнік Мініэканомікі.

Апрача таго, працягнуў чыноўнік, адмяняюцца абмежаванні гандлёвых надбавак на імпорт, за выключэннем прадукцыі, прызначанай для ўласнай вытворчасці, на давальніцкіх умовах. Гэта таксама не тычыцца тавараў, уключаных у загаданы пералік з 50 таварных груп. У пералік, у прыватнасці, увайшлі асноўныя прадукты харчавання, тавары для дзяцей, лекі.

Кажучы пра магчымае павышэнне цэн пасля ўваходжання ў сілу пастановы, Фамін заявіў, што ў адносінах да нехарчовых тавараў “вялікай праблемай не бачыць, ёсць толькі пытанне ў сезоннасці”. Аднак ён не выключыў

верагоднасці павышэння цэн на харчовыя тавары ў гіпермаркетах.

На думку чыноўніка, сітуацыя, звязаная з рашэннем “адпусціць гандлёвыя надбаўкі на свабоду” і магчымым ростам цэн, з’яўляецца неадназначнай, аднак “гэта як прышчэпка, гэтым трэба перахварэць”.

Фамін лічыць, што ў 2009 годзе Мініэканомікі зрабіла сур’ёзныя захады ў кірунку лібералізацыі цэн. Разам з тым ён звярнуў увагу на “нядобрый прэцэдэнт”, калі тарыфы на паслугі хімічэстаў узраслі на 50% пасля таго, як Мініэканомікі выключыла гэтую пазіцыю са спісу сацыяльна значных. “Вельмі некаарэктна сталі паводзіць сябе (гэтыя арганізацыі). — БелаПАН), хаця перад гэтым мы з імі сустракаліся”. На яго думку, прадпрыемствы павінны паводзіць сябе цывілізавана. “Я разумеем, праблема ёсць. Калі трэба ўзяць дану на 20—30%, то зрабіце гэта пастапа”, — сказаў Фамін.

Татальная садовая “мабілізацыя”

У Беларусі агульная колькасць абанентаў садовай сувязі перавысіла дзевяць мільянаў.

Паводле інфармацыі ўпраўлення электрасувязі Міністэрства сувязі і інфарматызацыі, на 1 кастрычніка 2009 года агульная колькасць абанентаў садовай рухомай электрасувязі дасягнула 9 млн. 77 тыс. Садовай сувяззю ахоплены 96,6% тэрыторый рэспублікі, на якой жыве 99,3% насельніцтва.

У адпаведнасці з дзяржаўнай формай статыстычнай справаздачнасці ў агульнай статыстыцы не ўлічваюцца абаненты, якія былы за два месяцы не карыстаюцца паслугамі аператара садовай рухомай электрасувязі.

Цяпер у Беларусі дзейнічаюць чатыры аператары садовай сувязі. У стандартце GSM працуюць

velcom, “МТС” і “БЕСТ” (гандлёвая марка life:), у стандартце CDMA — “БелСел” (гандлёвая марка Dialog). Найбольшая колькасць абанентаў — у беларуска-расійскага СТАА “Мабільныя ТэлеСістэмы”.

Паводле даных Белстата, у студзені—жніўні 2009 года тарыфы на паслугі садовай сувязі ў Беларусі выраслі на 6,6% у параўнанні з такім жа леташнім перыядам.

Эпідэмія грыпу чакаецца раней

Гэтай зімой эпідэмію грыпу ў Беларусі чакаецца ў канцы снежня — пачатку студзеня, што прыкладна на месяц раней традыцыйных тэрмінаў пачатку эпідэміі. Пра гэта паведаміла загадчыца аддзялення імунапрафілактыкі Мінскага гарадскога цэнтру гігіены і эпідэміялогіі Грына Гілінская.

Згодна з эпідэміялагічным прагнозам, сярэд насельніцтва будучы цыркуляваць паруч з сезонным і



іншыя штамы віруса грыпу. У іх ліку высокапатэгенным грыпу А (H1N1) (вірус так званага свінога грыпу). Аднак часцей за ўсё людзі

будуць заражаны сезоннымі варыянтамі віруса грыпу. У 40% выпадкаў захворваных чакаецца развіццё форм грыпу, якія выклікаюць спалучэннем розных варыянтаў віруса грыпу і, магчыма, іншых рэспіраторных вірусаў: напрыклад, сезоннага віруса грыпу і віруса грыпу А (H1N1), сезоннага віруса грыпу і аднавіруса. Такія формы захворванняў працякаюць, як правіла, больш цяжка.

70 гадоў ад пачатку камуністычнага тэрору

ў Заходняй Беларусі

У 1939—1941 і 1944—1960 гадах у Заходняй Беларусі было рэпрэсавана не менш як 150 тыс. чалавек, заявіў даследчык гісторыі сталінскіх рэпрэсій Леанід Марак. 8 кастрычніка ў Мінску на канферэнцыі “Прычыны ІІ сусветнай вайны: роля камуністычнай і нацысцкай ідэалогіі. Праблемы барацьбы з таталітарнай спадчынай”.

Гісторык Андрэй Пачобут адзначыў, што першыя два тыдні рэпрэсій з 17 верасня 1939 года насілі стыхійны характар і былі звязаны з дзейнасцю рэвалюцыйных камітэтаў, створаных мясцовымі камуністамі.

Яны ж правакавалі сацыяльныя нізы на расправы з прадстаўнікамі польскай адміністрацыі, багатымі людзьмі і святарамі. Напрыклад, вядомы беларускі грамадска-палітычны дзеяч Раман Скірмунт быў забіты 7 ка-

стрычніка 1939 года. На пачатак кастрычніка 1939 — 22 чэрвеня 1941 года прыходзіцца другі перыяд тэрору, планамерна арганізаванага органамі НКВС, адначасна гісторык Пачобут яно слоў, пры дапамозе арганізацыі НКВС былі знішчаныя актывісты несаветскіх палітычных партый і арганізацый. Пасля 22 чэрвеня пачаўся трэці перыяд рэпрэсій — знішчэнне вязняў савецкіх турмаў, сказаў Пачобут.

810 ВІЧ-інфіцыраваных выяўлена ў гэтым годзе

На 1 кастрычніка гэтага года ў Беларусі зарэгістравана 10428 выпадкаў ВІЧ-інфекцыі. Паводле інфармацыі Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя, за дзевяць месяцаў гэтага года ў краіне выяўлена 810 ВІЧ-інфіцыраваных (за такі ж перыяд 2008 года — 596).

Пераважная колькасць ВІЧ-інфіцыраваных — маладыя людзі ва ўзросце ад 15 да 29 гадоў. Агульная колькасць выпадкаў ВІЧ-інфекцыі ў гэтай узроставай групе складала 7.032 чалавекі.

У апошнія гады значна павялічылася колькасць людзей, інфіцыраваных якіх адбылося ў выніку сексуальных кантактаў. За

дзевяць месяцаў 2009 года палавым шляхам інфіцыравалася 77% (624 выпадкі).

З 1987 года на 1 верасня 2009 года ў Беларусі нарадзіліся 1.450 дзяцей ад ВІЧ-інфіцыраваных маці, з іх за дзевяць месяцаў гэтага года — 158. 149 дзяцей пацверджаны дыягназ

“ВІЧ-інфекцыя”, з іх во сем памерла. Усяго ў краіне зарэгістравана 162 выпадкі ВІЧ-інфекцыі сярод дзяцей ва ўзроставай групе да 14 гадоў.

На 1 верасня ў краіне зарэгістравана 1688 выпадкаў СНІДу, з іх за дзевяць месяцаў 2009 года ўпершыню ўстаноўлены дыягназ 360 пацыентам (за дзевяць месяцаў 2008 года — 304). У стадыі СНІДу ў Беларусі памерлі 883 чалавекі, сярод якіх 169 — сёлета.

Паласа падрыхтавана па матэрыялах БелаПАН.

ЗАГАДКАВЫЯ ІМЁНЫ ЗЯМЛІ ПРУЖАНСКАЙ

Геаграфічныя назвы
— адлюстраванне этнічнай сітуацыі

(Заканчэнне.

Пачатак у №41
ад 9 кастрычніка).

Добра адлюстраваны ў тапаніміцы рэлігійныя ўяўленні і фальклор. Да такіх адносяць назву Хідры. Слова "хідра" захаваўся ў усняй народнай творчасці, напрыклад: "Выбегла з балота жаба, і бачыць чалавек, што гэта хідра, значыць не будзе яму дарогі" ці: "Старая гэта хідра, і вока яе ня-добрае". Такім чынам, нешта злое звязвалі з гэтым словам. Яшчэ ў старажытных грэках гідрай звалі вадзяную га-дзюку з вельмі страшнай галавой. Вёска з такой назвай часцей змяшчалася каля вадзі — ракі ці балота. Значыць, балота палыхала людзей нейкімі істотамі, якіх называлі абагульненым імем — Хідры. Гэтае слова блізкае да старабеларускіх "хіра" — "хвароба", "хідра" — "су-рокі, кепская прыкмета". Распаўсюджанне атрымала версія аб агульным індаеўрапейскім паходжанні назвы ў значэнні "рака".

Магчыма, з даўнім культам продкаў звязана назва Дзедаўка. Справа ў тым, што ў беларускай міфалогіі слова "дзед" мела некалькі значэнняў — пачынальнік роду ці пудзла, набітае саломай, якое увасабляла пладавіцтвы роду. З язычніцкімі ўяўленнямі могуць быць звязаны: Ба-бінец (ад па-вітухі, якая "бабіла" — прымала роды), Галася-ціна (ад "галасяніца" — "плакальшчыца"), Кушлі (балцк. kusteli — "шаптуны"), людзі, якія спраўляюць рэлігійныя рытуалы, лецачы, "загаворваюць").

У. Юрэвіч лічыць, што

імя ў В. Клянтное з'явілася ад некаторых жыхароў, што маглі "клясці", "ведзьмаваць". Другія знаўцы вядуць яе ад "кльць" — сьвіран, што будаваўся ў двары для захававання прадуктаў (кльць — гэта "продак" хаты, прамежкавае жыллё паміж зямлянкай і хатай, якое не ацяпляецца, у больш позні час — летняе жылло (асаб-ліва для маладых) ці ад "клячанне" — "зеляніна, якой упрыгожваюць хату на Сёмуху". Такое мерка-ванне пацвярджаецца слоўні-кам У. Даля, дзе дыялекта-нае слова "кльць" азначае "бярозавыя парасткі".

Паводле "Дыялектнага слоўніка Брэстчыны" ма-юць верагоднасць мясцова-га паходжання такія на-звы, як Ялова ("ял" — елка ці "яловы" — бясп-лодны), Яцы ("яцел" — дзяцел), Кулікі ("кулікі" — снапы, вязкі льну, са-ломы для сушкі), Чахец ("чахца, чахец" — рэдка пералесак з крывых сасо-нак на пясчаных узгор-ках), Шчарцова ("шчэ-роць" — чысты, жоўты пясок), Бузуны ("бузун" — забіяка), Байкі (так на-зывалі стобкі, памежныя знакі), Шэйпічы ("шэйпак" — укладка з 10 снапоў).

Ёсць некалькі думак аб назве Шарашова. Павод-ле легенды яна ідзе ад злосдзя Шэраша, які жыў у Белаежскай пуш-чы і заснаваў пасяленне. Дарэчы, гэтае імя — цюрк-скае. Але існуе мясцовае слова "шэраш" — дробны лёд на рацэ падчас адлігі. У пераходным сэнсе можа разумецца назва Кабы-лаўка. Яна магла ўзнікнуць дзяў негатыў-най, адмоўнай характа-рыстыкі мясцовасці, якая



Герб Шарашова.

амаль не выкарыстоўвала-ся для гаспадаркі, у знач-ненні "непатрэбныя, дранныя землі", па ана-логіі з выразамі "конскае пчаўе", "воўчая ягада".

У назвах паселішчаў ушанаваны таксама най-больш распаўсюджаныя ў дадзеным рэгіёне прафесіі і заняткі. Такія імёны ма-юць нацыянальную каш-тоўнасць, таму што даз-валяюць вызначыць, якой працай займаўся нашы продкі. Напрыклад, назва Арабнікі. Яна, хутчэй за ўсё, уяўляе гукавую пе-рапрацоўку ад "арапнікі" — кароткія раменьныя бізуны, якія маглі выраб-ляцца жыхарамі. У Тлу-мачальным слоўніку бела-рускай мовы слова "арап" азначае "смугляны, цём-ныя чалавек" ці "ашука-нец, жулік". М. Бірыла выводзіць яе ад цюрк-скага "арба" — павозка.

Старажытным можа быць тапонім Гута. Ён га-ворыць, што людзі, якія жылі ў нашым краі, зай-маліся металургіяй ці вы-рабам шкла (ням. Hütte — "металургічны і шкла-робны завод"). Вядома, што ў XIX ст. тут існавала шкло-вытворчасць (хатні, аптэ-карскі і хімічны посуд,



Сялянка Пружанскага павета. Фота пачатку XX ст.

аконнае шкло), якую ства-рыў мясцовы памешчык. "Прафесійныя" назвы — Лібія ("лібіла" — завестра-ная палка, на канцы якой падвешвалі мяса жабы, малюскаў, каб падманіць праці. Напрыклад, назва Асошнікі (ад асошнікаў — сялян, што ажыццяўлялі нагляд за лясамі і жылі каля пушчы, удзельні-чалі ў войнах), Агароднікі (ад збыднелых сялян-ага-роднікаў, якія трымалі невялікі надзел і праца-валі на каралеўскім пружан-скім двары), Баяры (ад прывілеяваных пры-гонных "баграў", што неслі службу па ахове межаў, пушчы, пера-возілі пошту, трымалі дробны надзел, за які выконвалі невялікія па-віннасці), Ліхасельцы (сло-

ва азначала самавольных пасяленцаў на дзяржаў-ных землях), Акольнік (ад тыпу пасялення XVII — пач. XX ст.ст., які вызначыўся бесістэмнай планіроўкай, наяўнасцю тупікоў-завулкаў, абно-сіўся плотамі і быў засе-лены дробнай шляхтай, што не мела прыгонных), Казакі (ад цюрк-скага "вольны чалавек" — ва-енна-служылае насельні-цтва ВКЛ), Долкі (ад дольнікаў — сялян, якія плацілі "долю" — пада-так, што складала 1/4 част-ку ўраджаю), Кутнявічы ("кутнікі" — бедныя сяляне, якія не мелі ўласнай гаспадаркі, а наймаліся на працу да ба-гатых суседзяў і здымалі ў іх куты ў хаце), Обеч (ад "абшчына" — агуль-ная паша, наваколле), Абруб (так звалі зямлю, якую давалі за межамі вёскі збыднелым шля-хецкім нашчадкам), Ста-раволя (па легендзе "волю" тут атрымалі ста-рыя вартаўнікі пушчы, якія ахоўвалі Валкі гас-



В. Шэрнер. Панцырныя баяры.

цінец — гандлёвы шлях з Кракава ў Вільню), Воля і Слабудка. Паселішчы з такімі на-звамі ўзніклі на новых, цяжкіх для апрацоўкі зем-лях. Часта гэта здаралася пасля ліхалеццяў, пажар-аў, эпідэміі. Сяляне ад-наўлялі разбураныя раё-ны, распрацоўвалі пусты-і, уладкоўвалі жыллё, ад-раджалі гаспадарку. Іх жыхары за гэта на 3—10 гадоў вызваляліся ад па-даткаў, становіліся як бы вольнымі. Пасля закан-чэння тэрміну яны перат-вараліся ў звычайных ся-лян.

Канечне, у дадзеным артыкуле суседнічаюць гістарычныя факты з версіямі, аднак і яны ма-юць права на існаванне. Атрымліваецца так — чым больш знаёмішся з мінуўшчынай Бацькаўш-чыны, тым больш з'яў-ляецца пытаннем, а не адказаў.

Наталля
ПРАКАПОВІЧ.
г. Пружаны.

Адраджэнец Палесся

70 гадоў таму на Піншчыне быў забіты Раман Скірмунт

Раман Скірмунт (1868-1939) паходзіў са старадаўняга шляхецкага роду, быў адным з васьмі дзяцей вядомых на Палессі землеўласнікаў. Яго лёс — адлюстраванне цэлай эпохі ў гісторыі Беларусі.

Раман Скірмунт быў вядомым грамадскім дзея-чом. У 1906 годзе быў аб-раны дэпутатам Дзяржаў-най Думы Расіі, дзе ад-стойваў інтарэсы роднага краю. Выступаў за скаса-ванне нацыянальна-рэлі-гійных абмежаванняў.

З пачаткам Першай сусветнай вайны ў 1914 годзе Раман Скірмунт пра-цаваў ва Усерасійскім земскім саюзе дапамогі хворым і параненым воінам. Пасля Лютаўскай рэвал-юцыі 1917 года і звяржэн-ня самадзяржаўя Раман Скірмунт яшчэ больш ак-тыўна пачаў выступаць у абарону інтарэсаў Бела-русі. У прыватнасці, ён

быў ініцыятарам правя-дзення ў Мінску 3'езда на-цыянальных арганізацый 25-27 сакавіка, які ўпер-шыню сабраў самыя роз-ныя палітычныя сілы і рас-працаваў праграму аўта-номіі Беларусі.

У 1918 годзе Раман Скірмунт стаў прэм'ер-міністрам Беларускай На-роднай Рэспублікі, сфар-міраваў Урад БНР. Ездзіў у Германію і Швейцарыю як пасол БНР — праці-сць крыдыты для маладой дзяржавы. Калі БНР спыніла існаванне, Скірмунт вярнуўся ў род-ны мястэчкі ў Парэччы на Піншчыне і заняўся выт-ворчасцю.



Як адзначаюць даслед-чыкі, Скірмунты пакінулі значны след у гісторыі Беларусі, у гісторыі Палес-ся. Іх палескія ўладанні сталі адным з буйных пра-мысловых цэнтраў Беларусі. У 1836 годзе была

заснавана суконная фаб-рыка, прадукцыя якой не-аднаразова атрымлівала ўзнагароды на міжнарод-ных выставах. У 1860 годзе пачаў дзейнічаць цукровы завод. У 1861 годзе Аляк-сандр Скірмунт вынайшаў снарад для выпарвання цукру (першы беларускі патэнт), прынцыпам якога карыстаюцца і па сённяшні дзень.

Пазней быў заснаваны бровар, крухмальны за-вод, наладжана вытвор-часць лесе. Скірмунты ўтварылі ў Парэччы шпіталь на 12 месцаў, будавалі дамы для рабочых.

Трэба падкрэсліць, што Раман Скірмунт быў шчод-рым чалавекам, заўсёды да-памагаў сялянам, клапаціў-ся пра іх асвету, а ў другой палове 1930-х гадоў пачаў

раздаваць зямлю як пада-рунак маладым на вясельле.

Як заўважыў гродзенскі гісторык Алесь Смялян-чук, Рамана Скірмунта настолькі любілі мясцовыя жыхары, што нават прыпісвалі яму амаль ча-радзейныя здольнасці. Са слоў мясцовых старажы-лаў быў запісаны аповед, як у вёсцы гарала хата, але паклікалі Скірмунта — ён з абразом абышоў па-жар — і агонь знік. Другі раз Скірмунт гэтым жа спосабам "патушыў" поле, дзе занялося жыта...

Яшчэ Алесь Смялянчук запісаў аповед мясцовых жыхароў і пра тое, як у верасні 1939 года парожня мужыкі пабачылі здалёк цягнік і падумалі, што гэта балшыавікі. Схапілі чыро-нае і кінуліся сустракаць.

Аднак гэта быў польскі цягнік. Афіцэр загадаў расстраляць "зdraднікаў". Але Скірмунт, які паспеў прыбегчы, стаў перад афіцэрам на калені і прасіў: "Гэта мае людзі, яны гэта-га не рабілі".

Загінуў Раман Скірмунт трагічна 7 кастрычніка 1939 года. Па загадзе са-вецкіх камісараў ён быў расстраляны разам са сва-іямі ў лесе каля Парэч-чы. У савецкія часы яго магіла была знішчана, але адноўлена напачатку 1990-х гадоў.

Сёння ў Парэччы заха-ваўся парк, закладзены самім Р. Скірмунтам, а сярод мясцовых жыхароў ходзіць вельмі шмат апо-ведаў, які гэта быў "незвы-чайны і добры пан".

Павел ДАЙЛІД.
г. Івацэвічы.

57 ПАЖАРАЎ

зарэгістравана з пачатку года ў Івацэвіцкім раёне

З пачатку года ў населеных пунктах Івацэвіцкага раёна зарэгістравана 57 пажараў. Прычыненыя гэтымі пажарамі матэрыяльныя страты перавышаюць ужо 60 млн. рублёў.

Аднак гэтыя матэрыяльныя каштоўнасці — нішто ў параўнанні з чалавечымі жыццямі, а іх скаважны і ненасытны агонь забраў ажно ў траіх нашых землякоў. Трагедыі здарыліся ў Целяханах і Паргорті.

Прычынай абедзвюх трагедый стала неахайнае курэнне саміх загінуюшых, якія ў дадатак на момант пажару былі ў стане алкагольнага ап'янення. Найбольшая колькасць пажараў па-ранейшаму здаралася па прычыне неасцярожнасці падчас карыстання агнём (кінутыя непатрэбныя запалкі ды акуркі, разведзеныя ў забароненых месцах альбо пакінутыя без нагляду кастры).

Віноі 14 пажараў сталі ацяпляльныя печы, парушэнне правіл бяспекі пры іх palенні. А гэта, як вядома, згарэўшыя жылыя дамы з маёмасцю, летнія кухні і лазні.

Няправільная эксплуатацыя ці няспраўнасць электраабсталявання выклікала шэсць пажараў. Тут нельга забываць пра тое, што недапушчальна карыстацца няспраўнымі ці самаробнымі электрапрыборами, пакідаць уключанымі электрабытавыя прыборы без нагляду.

У чатырох выпадках пажараў агонь сшышоў з дзіцячых рук з-за яўнага недагляду з боку дарослых за паводзінамі сваіх дзяцей. Да таго ж, у Косаве падпальшчыкамі аказаліся дзеці, прывезеныя пагасіць з замежжа. А яшчэ было тры наўмысныя падпалы, пажары ад удару маланкі.

У мэтах папярэджання пажараў і недапушчэння гібель ад іх людзей на пачатку пажарнабеспечнага асенне-зімовага адпальнага сезону ў нашым раёне з 12 па 22 кастрычніка праходзіць дэжурны пажарны бяспекі. У яго мерапрыемствах прапанавана прыняць удзел калектывам прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый усіх



Валерый МОЛАШ

Сумныя наступствы пажару.

формы ўласнасці а таксама асобным грамадзянам.

Валерый МОЛАШ,
ст. інспектар групы прапаганды і навучання райаддзела па надзвычайных сітуацыях.
г. Івацэвічы.

Жизнь, в которой не было детства

Через концлагеря, через зверские пытки и надругательства прошли сотни тысяч людей во время Великой Отечественной войны. В их числе и жительница г. Белоозерска Ефросинья Григорьевна Пунько.

Она родилась в 1936 г. Недавно, 15 сентября, Ефросинья Григорьевна отметила свой 73-й день рождения. А вот около 60-ти лет назад все было иначе. Из родной деревни Книшевичи Гомельской области немцы забрали Ефросинью Григорьевну в белорусский концлагерь.

— Никогда не забуду, — говорит Ефросинья Григорьевна, — как однажды привезли хлеб, и один немец откусил кусок и бросил мне. Я взяла. Но другой немец стал на него кричать и заставил первого съесть этот откушенный хлеб, а мне дал целых

две буханки. Для голодных детей это было настоящим счастьем.

— Получается, что не все немцы были такими злыми и недобрыми? — спросила я.

На что услышала ответ, которого никак не ожидала. Ефросинья Григорьевна сказала, что иногда немцы были настоящими людьми.

После, когда Е. Г. Пунько и других освободили, она попала в военных городок, который располагался недалеко от концлагеря. Ефросинья Григорьевна не училась в школе, потому что нужно было работать по хозяй-

ству. И вместо учёбы девочка 7-8 лет пасла коров. Это было нечего, и поэтому приходилось работать. Война закончилась, и Ефросинья Григорьевна поехала к брату в г. Саратовала Корельской АССР. Там, в Саратовале, начала её взрослая жизнь. С 16 лет Ефросинья Григорьевна работала на фанерной фабрике и всегда была передовиком производства.

Свою любовь она встретила в клубе на танцах. Она пригласила на белый танец парня, который ей приглянулся. Парня звали Алексеем. Сам он был из Беларуси, из д. Высокое, просто служил в Саратовале. После они поженились, а когда родилась дочка Людья, молодая се-

мья переехала в Белоозёрск. Ефросинья Григорьевна стала работать техничкой в ГПТУ-82. Проработав 25 лет, получила медаль за доблестный труд. Теперь Ефросинья Григорьевна на заслуженном отдыхе.

К сожалению, верного друга и опоры уже рядом нет, зато у неё есть двое прекрасных детей — Людья и Света, трое внуков и уже двое правнуков.

С того момента, как закончилась война, прошло много времени, но Ефросинья Григорьевна все еще не может забыть про украинское войничье детство.

Кристина ЗЕЛЕНКО,
член клуба журналистики ЦВР.
г. Берёза.

Пералічаць усіх!

Развагі да перапісу-2009

З 14 па 24 кастрычніка ў Беларусі пройдзе перапіс насельніцтва. Да вас прыйдуць перапісчыкі, якія зададуць 37 пытанняў. Аб тым, што такое перапіс і навошта ён праводзіць, разважаем у гэтым артыкуле.

Улік насельніцтва ўзнік у глыбокай старажытнасці і быў звязаны з падатковай і ваеннай дзейнасцю дзяржаў. Такія перапісы праводзіліся тысячагоддзі таму ў Індыі, Егіпце, Кітаі, Японіі, Грэцыі, Рыме. А першы паўнаватрасны перапіс быў праведзены ў 1790 годзе ў ЗША.

Насельніцтва ж сучаснай Беларусі перапісалі ўпершыню ў часы Расійскай імперыі ў 1897 годзе. Тады было заддзена 14 пытанняў, сярод якіх была і канфесійная прыналежнасць. А вось пра нацыянальнасць тады не пыталіся. Наступны раз беларусаў перапісалі ўжо саветы ў 1926 годзе. Гэтым разам запыталі і пра нацыянальнасць, але пытанне аб канфесійнай прыналежнасці замянілі на пытанне аб псіхічным здароўі.

А ў 1937 годзе адбыўся самы скандальны перапіс, паводле якога аказалася, што ў СССР пражывае нашмат менш людзей (162 млн. чал.), чым планавалася: перапісчыкі “згубілі” 10 мільянаў чалавек. Гэта, канешне ж, абумоўлена не дрэннай працай перапісчыкаў, а вынікам сталінскіх рэпрэсій. Але арганізатары гэтага “няправільнага” перапісу рэпрэсавалі, а яго вынікі прызналі “дэфектнымі”. Новы перапіс 1939 года налічыў столькі грамадзян, колькі было патрэбна ўладам — 170 мільянаў чалавек.

Апошні савецкі перапіс насельніцтва прайшоў у 1989 годзе, а першы беларускі — у 1999 годзе. Па-



водле апошніх перапісаў беларусаў паменшала на 100 тысяч чалавек, што з'яўляецца вынікам дэмаграфічнага спаду.

Нядаўна пачуў такую думку, што, маўляў, навошта нам праводзіць перапіс у часы крызісу, гэта ж вымагае вялікіх грошаў. Аднак з гэтай думкай нельга пагадзіцца, таму што хадзя асноўныя сродкі на перапіс пойдуць з дзяржаўнага бюджэту, пэўная частка расходаў будзе пакрытая Фондам Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у галіне народнаасельніцтва (ЮНФПА). І, дарэчы, беларускі перапіс будзе самым таным з усіх постсавецкіх краін і абдыдзець у \$1 на чалавека (у Расіі — \$5—6).

І галоўнае — гэта важнасць перапісу, бо ён дазваляе карэктаваць эканамічную, дэмаграфічную, культурную і г. д. палітыку краіны, дазваляе выявіць патрэбы насельніцтва ў розных відах абслугоўвання.

Дарчы, нядаўна шэраг беларускіх дзячоў культуры, мастацтва, навукі, а таксама грамадскіх арганізацый, сярод якіх “Таварыства беларускай мовы”, “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”, “Саюз беларускіх пісьмннікаў”, распаўсюдзілі заяву, у якой заклікаюць назваць падчас перапісу беларускую мову роднай і хатняй.

Павел ДАЙЛІД,
г. Івацэвічы.

“Конкурент”

Цены стали ещё ниже

Вы хочце стиральную машину, холодильник, газовую плиту, пылесос, утюг и другое по супервыгодным ценам? Это реальность. Опи в розницу!

Если цена для вас имеет важное значение и качество бытовой техники стоит не на последнем месте, то, несомненно, вам необходимо посетить сеть магазинов “Конкурент”.

Консультанты в магазине помогут выбрать вам именно ту “домашнюю чудо-прачку”, которая сделает стирку абсолютно необременительным занятием, именно тот холодильник, который сохранит ваши продукты всегда свежими, именно тот телевизор или домашний кинотеатр, которые доставят вам массу положительных эмоций при просмотре долгожданного матча любимой команды.

В магазинах предложено товар самых известных производителей, таких как “Indesit”, “Ariston”, “LG”, “Samsung”, “Bosch”, “Atlan”. Вся продукция сертифицирована и прошла гигиеническую регистрацию.

Вам уже интересно, где мы находимся? В городе Барановичи на самых главных улицах города красуются магазины “Конкурент”: ул. Куйбышева, 42, тел. 8(0163) 42-47-17; ул. Советская, 59 А, тел. 8(0163) 41-14-45; ул. Гагарина, 2, тел. 8(0163) 41-19-07; пр-т Советский, 5, тел. 8(0163) 46-96-43.

Зайдя в наши магазины, вы окажетесь в мире

бытовой техники, которой стало еще больше, а цены для вас стали еще ниже. Профессиональные консультанты помогут сделать правильный выбор, объяснив вам главные инновации, которые не видны глазу. Например, при покупке холодильника вы узнаете, что такое система NoFrost и для чего необходимо отделение с технологией Vitamin Plus (благодаря ему овощи и фрукты дополнительно насыщаются витамином С, сохраняя свой внешний вид, вкусовые качества и полезные свойства в 2,5 раза дольше, чем в обычном холодильнике). А при покупке стиральной машины вы узнаете особенности прямого привода, а также луч-

шие программы, которые необходимы именно вашей семье. Коллектив нашего магазина к каждому клиенту относится с уважением и пониманием, каждому клиенту отводится не минута времени, а то количество, которое необходимо для того, чтобы сделать правильный выбор. Мы с трепетом относимся ко всем вашим предпочтениям, и не одно ваше желание не останется без внимания.

Не менее важным преимуществом магазина “Конкурент” являются только честные условия кредитования, рассрочки и скидок. Мы не завышаем цены, чтобы сделать затем скидку. Мы не начисляем

дополнительные проценты, чтобы дать товар вам в рассрочку. Мы не говорим, что у нас рассрочка, имея в виду кредит. Мы работаем напрямую с поставщиками, поэтому гарантируем высокое качество и низкие цены. Кроме того, вы всегда сможете заказать эксклюзивный товар.

Придя к нам в магазин, вы почувствуете доброжелательную атмосферу “Конкурента”. Мы хотим помочь вам, сделать ваш дом более уютным и теплым с техникой отличного качества от магазина “Конкурент”. В наших магазинах, вы увидите “сладкие” цены и специальные предложения, от которых вы не сможете отказаться! И если вдруг вы найдете

стиральную машину или холодильник дешевле, приходите — и мы сделаем именно для вас еще дешевле! Мы заботимся о репутации нашей компании и ценим наших клиентов.

И напоследок: именно сейчас в “Конкуренте” на представленный товар шикарные скидки — 12%. Бытовая техника для вас стала еще доступнее с уникальными скидками от “Конкурента”. Мы оправдываем название нашего магазина.

Спешите!!! Вас ждут современная техника, уютный интерьер, профессиональные консультации, доброжелательность, приятные и честные условия кредитования, рассрочки и скидки!

